ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పరిశ్రమల రకాలు

రాష్ట్ర ఆర్థిక, సాంఘీకాభివృద్ధిలో గత అయిదు దశాబ్దాలుగా చిన్న, మధ్య, భారీతరహా పరిశ్రమలు ప్రముఖ పాత్ర పోషిస్తున్నాయి. 2006లో కేంద్రం ప్రవేశపెట్టిన 'సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధి చట్టం' ఆయా పరిశ్రమలను కిందివిధంగా నిర్వచించింది.

సూక్ష్మ పరిశ్రమలు

ఉత్పత్తి రంగంలో పెట్టుబడి గరిష్టంగా రూ.25 లక్షలకు మించకుండా, సేవారంగంలో పరికరాలపై పెట్టుబడి రూ.10 లక్షల లోపు ఉండే పరిశ్రమలను సూక్ష్మ పరిశ్రమలు అంటారు.

కుటీర పరిశ్రమలు: వేతన కూలీలు లేకుండా, నామమాత్ర పెట్టుబడితో మెషిన్ల సహాయం లేకుండా, కుటుంబ సభ్యుల సహకారంతో నడిచే పరిశ్రమలు

గ్రామీణ పరిశ్రమలు: పదివేల లోపు జనాభా ఉన్న గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఖాదీ పరిశ్రమల బోర్డు అందించే ఆర్థిక, సాంకేతిక సహాయంతో సగటున ఒక్కో కార్మికుడికి రూ.15,000 స్థిర మూలధనంతో నడిచే పరిశ్రమలు.

చిన్న తరహా పరిశ్రమలు

యంత్రాలపై పెట్టుబడి రూ.25 లక్షల నుంచి రూ. 5 కోట్ల మధ్య ఉండి, సేవారంగంలో పరికరాలపై పెట్టుబడి రూ.10 లక్షల నుంచి రూ.2 కోట్ల మధ్య ఉండే పరిశ్రమలను చిన్నతరహా పరిశ్రమలు అంటారు.

మధ్య తరహా పరిశ్రమలు:

ఉత్పత్తి రంగంలో యంత్రాలపై పెట్టుబడి రూ. 5 కోట్ల నుంచి రూ. 10 కోట్ల మధ్య ఉండి, సేవారంగంలో పరికరాలపై పెట్టుబడి రూ.2 కోట్ల నుంచి రూ. కోట్ల మధ్య ఉండే పరిశ్రమలు.

భారీ పరిశ్రమలు

ఈ పరిశ్రమల్లో పెట్టుబడులు చాలా అధికంగా ఉంటాయి. ఉత్పత్తి రంగంలో యంత్రాలపై పెట్టుబడి రూ.10 కోట్లకు మించి, సేవారంగంలో పరికరాలపై పెట్టుబడి రూ. 5 కోట్లకు పైగా ఉండే పరిశ్రమలను భారీ పరిశ్రమలుగా పేర్కొనవచ్చు. మన రాష్ట్రంలోని దాదాపు అన్ని భారీ పరిశ్రమలను ఎపిఐఐసి సహకారంతోనే స్థాపించారు.

మెగా ప్రాజెక్టులు

పెట్టుబడులు రూ.100 కోట్లకు మించి ఉండే ప్రాజెక్టులను మెగా ప్రాజెక్టులుగా పేర్కొంటారు. ఉత్పత్తిరంగంలో యంత్రాలపై, సేవారంగంలో పరికరాలపై పెట్టే పెట్టుబడి ఆధారంగా వీటిని వర్గీకరిస్తారు.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు

1. కుటుంబ సభ్యుల సహకారంతో యంత్ర సామాగ్రి అవసరం లేకుండా నిర్వహణ సాగే పరిశ్రమలను ఏమని పిలుస్తారు?
   ఎ) కుటీర పరిశ్రమలు బి) ఖాదీ పరిశ్రమలు
   సి) మధ్య తరహా పరిశ్రమలు డి) ఏదీకాదు
2. గ్రామీణ పరిశ్రమలంటే ?
   ఎ) చిన్న తరహా కుటీర పరిశ్రమలు
   బి) పదివేలు జనాభా ఉన్న గ్రామాల్లో ఒక్కొక్క కార్మికుడికి సగటును రూ।। 15000 పెట్టుబడి సమకూర్చే పరిశ్రమలు
   సి) 'ఎ' ఒక్కటి మాత్రమే డి) ఎ, బి
3. గ్రామ పరిశ్రమలను నిర్వహించే ప్రభుత్వ సంస్థ పేరు?
   ఎ) ఖాదీ, గ్రామ పరిశ్రమల కమిషన్ బి) ఖాదీబోర్డు
   సి) జాతీయ చిన్న పరిశ్రమల సంస్థ డి) బి, సి
4. చిన్నతరహా కుటీర పరిశ్రమల ప్రత్యేకత?
   ఎ) ఎక్కువ మూలధన సాంద్రత కలిగి ఉంటాయి
   బి) ఎక్కువగా మూలధనం, సాంకేతిక జ్ఞానం అవసరం ఉండదు
   సి) ప్రత్యేక లైసెన్సింగు అవసరం డి) బి, సి
5. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వివిధ పరిశ్రమలను నిర్వచించే చట్టం?
   ఎ) సూక్ష్మ, చిన్న తరహా, మధ్యతరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధి చట్టం, 2006
   బి) పారిశ్రామిక అభివృద్ధి నియంత్రణ చట్టం
   సి) ఎ, బి, డి) ఏదీ కాదు
6. ఉత్పత్తి రంగంలో యంత్రాలపై పెట్టుబడి కనిష్టంగా 25 లక్షలుంటే ఆ పరిశ్రమను ఏమని పిలుస్తారు?
   ఎ) చిన్న తరహా పరిశ్రమలు బి) మధ్య తరహా పరిశ్రమలు
   సి) పెద్ద తరహా పరిశ్రమలు డి) ఏదీ కాదు
7. మధ్యతరహా పరిశ్రమల్లో గరిష్ట పెట్టుబడి
   ఎ) రూ.10 కోట్లు బి) రూ.5 కోట్లు
   సి) రూ.15 కోట్లు డి) రూ. 20 కోట్లు

జవాబులు	1	2	3	4	5	6	7
	A	B	A	B	A	A	A

రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు - కర్మాగారాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో మధ్యతరహా, భారీ పరిశ్రమలు ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడేనాటికి (1956) రాష్ట్రంలో రెండు భారీ పరిశ్రమలు మాత్రమే ఉన్నాయి. అవి 1) హిందూస్థాన్ షిప్‌యార్డ్ (విశాఖపట్నం) 2) నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ (బోధన్, నిజమాబాద్ జిల్లా). రాష్ట్ర పారిశ్రామిక ఉత్పత్తుల్లో మధ్య, భారీ పరిశ్రమల రంగం వాటా 50 శాతం ఉండగా రాష్ట్రం మొత్తం ఎగుమతుల్లో 35 శాతంగా ఉన్నాయి.

2007 సెప్టెంబర్ నాటికి మధ్య, భారీ పరిశ్రమల సంఖ్య 3472 యూనిట్లుండగా, రూ. 50123 కోట్ల పెట్టుబడితో 8.62 లక్షల మందికి ఉద్యోగిత కల్పిస్తున్నాయి. దేశంలో మహారాష్ట్ర, ఢిల్లీ, గుజరాత్, తమిళ నాడుల తర్వాత సంఖ్యాపరంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ 5వ స్థానంలో ఉంది. రాష్ట్ర స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో మధ్య, భారీ పరిశ్రమల వాటా 30 శాతం కన్నా మించుతుందని గణాంకాల అంచనా.

1948లో ప్రవేశపెట్టిన ఆంధ్రరాష్ట్ర ఫ్యాక్టరీ చట్టాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అవతరించిన తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫ్యాక్టరీ చట్టంగా మా ర్చారు. ఫ్యాక్టరీల చట్టం ప్రకారం కర్మాగారం అంటే... అది వస్తువులు ఉత్పత్తి చేసే రంగంలో ఉండాలి. విద్యుత్ ద్వారా వస్తు ఉత్పత్తి జరిగితే దానిలో పనిచేసే కార్మికుల సంఖ్య కనీసం పదికి మించి ఉండాలి. విద్యుదేతర మార్గాల ద్వారా ఉత్పత్తులు జరిగితే, కార్మికుల సంఖ్య 20కి మించి ఉండాలి. అయితే ఫ్యాక్టరీల చట్టం ప్రకారం చిన్న, మధ్య తరహా, భారీ పరిశ్రమ అనే వర్గీకరణ లేదు. మన రాష్ట్రంలో ఎక్కువ సంఖ్యలో ఫ్యాక్టరీలు ఉన్న జిల్లాలు మొదటి 3 స్థానాల్లో గుంటూరు (2003), రంగారెడ్డి (1957), తూర్పుగోదావరి (970)లు ఉండగా ఆఖరి స్థానంలో అదిలాబాద్ (206) ఉంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫ్యాక్టరీల చట్టం ప్రకారం రాష్ట్రంలోని ఫ్యాక్టరీలను 25 రకాలుగా వర్గీకరించారు. వీటిలో సంఖ్యాపరంగా మొదటి అయిదు స్థానాల్లో.. ఆహార ఉత్పత్తులు, మద్యం (6402), ఖనిజ ఆధారిత పరిశ్రమలు (2514), కెమికల్ ఇండస్ట్రీస్ (859), ఆగ్రో బేస్డ్ పరిశ్ర మలు (815), రబ్బరు, ప్లాస్టిక్ పరిశ్రమలు (668) ఉన్నాయి. కేంద్ర పారిశ్రామిక గణాంకాల ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 2000- 2005 సంవత్సరాల మధ్య వేగంగా అభివృద్ధి చెందిన పరిశ్రమ విద్యుత్ పరిశ్రమ. 2007- 08 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో అధిక వృద్ధి నమోదు చేసుకున్న పరిశ్రమల్లో సాఫ్ట్‌వేర్ తర్వాత స్థానాన్ని విద్యుత్ రంగం ఆక్రమించింది.

సాఫ్ట్‌వేర్ రంగంలో రారాజు హైటెక్ సిటీ

దీనిని హైదరాబాద్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ అండ్ ఇంజినీరింగ్ కన్సల్టెన్సీ సిటీ అంటారు. ఏపీఐఐసీ, లార్సెన్ అండ్ టూబ్రో (L&T) ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంతో దీనిని నిర్మించారు. ఇది రాష్ట్రంలో చేపట్టిన మొట్టమొదటి మెగా ప్రాజెక్టు. హైటెక్ సిటీ మొదటి దశ సైబర్ టవర్స్, రెండో దశలో సైబర్ గేట్‌వే, మూడో దశలో సైబర్ పెరల్‌ని నిర్మించారు. 2004లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 6 నగరాలు (విజయవాడ, విశాఖపట్నం, తిరుపతి, కాకినాడ, వరంగల్, నెల్లూరు ప్రాంతాల్లో ప్రత్యేక సాఫ్ట్‌వేర్ పార్కులను (II-టైర్ సిటీలు) ఏర్పాటు చేసింది.

ఫార్మా పరిశ్రమ

రాష్ట్రంలో రసాయన మందులు, టానిక్‌లు తయారు చేయడానికి అనేక ఫ్యాక్టరీలు వెలిశాయి. బల్క్ డ్రగ్స్ ఉత్పత్తిలో దేశంలోనే మన రాష్ట్రం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. దేశంలో 30 శాతానికి పైగా బల్క్ మందుల ఉత్పత్తులు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచే తయారవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మొట్టమొదటి ప్రైవేట్ ఫార్మా కంపెనీ డా।।రెడ్డీస్ ల్యాబ్. ఈ కంపెనీ దేశంలోనే మొదటిసారిగా ఎయిడ్స్ వ్యాధికి వ్యాక్సిన్‌ని ఉత్పత్తి చేసింది. 2007లో పోలియో చుక్కల ఉత్పత్తికి బయోలాజికల్-ఇ- లిమిటెడ్ అనే కంపెనీకి అనుమతి ఇచ్చారు. 2006లో దేశంలోనే మొట్టమొదటి 'ఫార్మాసిటీ'ని 2200 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో విశాఖ పట్నంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నెల కొల్పింది. ఈ ఫార్మా సిటీని ఏపీఐఐసీ, రామ్‌కే ఫార్మాసిటీ లిమిటెడ్ భాగస్వామ్యంతో ప్రారంభించారు.

బయోటెక్నాలజీ పరిశ్రమ

అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు దీటుగా హైదరాబాద్‌లోని జీనోమ్ వ్యాలీలో 600 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో బయోటెక్ పార్క్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. ఇందులో వందకు పైగా కంపెనీలకు సరిపడే అవస్థాపనా సౌకర్యాలను అభివృద్ధి పరిచారు. ఈ వ్యాలీలో మొట్టమొదటి నాలెడ్జ్ పార్క్ (ఐసీఐసీఐ సహాయంతో), బయోటెక్ పార్క్ అయిన షాపూర్జీ పల్లోంజీ బయోటెక్ పార్క్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. 2007 నాటికి 14 పైగా అంతర్జాతీయ కంపెనీలు ఈ పార్క్‌లో తమ పనులు ప్రారంభించాయి. వీటిలో దేశంలోనే ఎంతో ప్రాధాన్యత సంతరించుకున్న శాంతా బయోటెక్, భారత్ బయోటెక్, బయోలాజికల్ ఇవాన్స్, డా।।రెడ్డీస్ బ యోలాజికల్ లిమిటెడ్, జీవీకే బయోసైన్సెస్ మొద లైనవి ఉన్నాయి. 2001లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బయోటెక్ విధానాన్ని ప్రకటించింది.

ఐరన్ అండ్ స్టీల్ పరిశ్రమ

విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారాన్ని 1971లో ప్రారంభించారు. ఇది దేశంలో

సముద్ర తీరాన ఏర్పాటు చేసిన ఏకైక ఉక్కు కర్మాగారం. జూలై 1992లో దీని నుంచి ఉత్పత్తి ప్రారంభమైంది. దక్షిణ భారతదేశంలో సమగ్ర ఉక్కు కర్మాగారాల్లో కర్ణాటకలోని విశ్వేశ్వరయ్య ఉక్కు కర్మాగారం మొదటి స్థానంలో ఉండగా, విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం రెండో స్థానంలో ఉంది. 2003 నుంచి ఉత్పత్తి, సామర్థ్యంపరంగా దేశంలో మొదటి స్థానంలో టాటా ఐరన్ అండ్ స్టీల్ కంపెనీ ఉండగా, తర్వాత స్థానంలో విశాఖ ఉక్కుకర్మాగారం ఉంది. 2006లో విశాఖ స్టీల్‌కు 'మినీరత్న' హోదాను కల్పించారు.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ మధ్య తరహా, భారీ పరిశ్రమలకు సంబంధించి సంఖ్యాపరంగా దేశంలో ఏ స్థానంలో ఉంది?
   ఎ) 5వ బి) 6వ సి) 3వ డి) 2వ
2. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫ్యాక్టరీ చట్టం 1956 ప్రకారం ఏ సందర్భంలో కార్మికుల సంఖ్య 10కి మించి ఉండాలి?
   ఎ) విద్యుత్ ద్వారా ఉత్పత్తి చేసే పరిశ్రమల్లో
   బి) విద్యుదేతర పద్ధతుల ద్వారా ఉత్పత్తి చేసే పరిశ్రమలు
   సి) ఎ, బి డి) ఏదీ కాదు
3. అత్యధిక వృద్ధిరేటు నమోదు చేసుకున్న పరిశ్రమల్లో సాఫ్ట్‌వేర్ పరిశ్రమ తరువాతి స్థానం?
   ఎ) వ్యవసాయాధారిత పరిశ్రమలు బి) చిన్న పరిశ్రమలు
   సి) విద్యుత్ రంగం డి) ఎ, బి
4. ప్రస్తుత పరిశ్రమల ఉత్పత్తి సూచీ ఆధారిత సంవత్సరం?
   ఎ) 1993-94 బి) 1999-2000
   సి) 1991-92 డి) 1980-81
5. రాష్ట్రంలో అత్యధిక ఫ్యాక్టరీలు ఉన్న జిల్లా?
   ఎ) అదిలాబాద్ బి) కృష్ణా
   సి) గుంటూరు డి) కరీంనగర్
6. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించిన 1956 నాటికి రాష్ట్రంలో ఉన్న రెండు భారీ పరిశ్రమలు?
   ఎ) హిందూస్థాన్ షిప్‌యార్డ్ బి) నిజాం షుగర్ కంపెనీ
   సి) భద్రాచలం పేపర్ బోర్డ్స్ డి) ఎ, బి
7. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫ్యాక్టరీల చట్టం ప్రకారం రాష్ట్రంలోని ఫ్యాక్టరీలను ఎన్ని రకాలుగా వర్గీకరించారు?
   ఎ) 50 రకాలు బి) 25 రకాలు
   సి) 20 రకాలు డి) 15 రకాలు
8. రాష్ట్రంలో చేపట్టిన మొట్టమొదటి మెగా ప్రాజెక్టు?
   ఎ) హైటెక్ సిటీ
   బి) ఐసీఐసీఐ నాలెడ్జి పార్క్
   సి) భారత్ బయోటెక్ లిమిటెడ్
   డి) ఏదీ కాదు
9. దేశంలో ఉత్పత్తి అయ్యే బల్క్ డ్రగ్స్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటా?
   ఎ) 1/3వ వంతు బి) 1/4వ వంతు
   సి) 1/5వ వంతు డి) 50 శాతం
10. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మొట్టమొదటి ప్రైవేట్ ఫార్మా కంపెనీ?
    ఎ) డా. రాంరెడ్డి కంపెనీ బి) డాక్టర్ అంజిరెడ్డి ల్యాబ్స్
    సి) రిలయన్స్ ఫార్మా డి) ఎ, బి
11. దేశంలోనే మొదటిసారిగా ఎయిడ్స్ వ్యాధికి వ్యాక్సిన్ ఉత్పత్తి చేసిన సంస్థ?
    ఎ) డా. రెడ్డి ల్యాబ్స్ బి) భారత్ బయోటెక్ ల్యాబ్
    సి) సీసీఎంబీ డి) బి, సి
12. 'మెగా ప్రాజెక్టు'కు కావాల్సిన కనీస పెట్టుబడి వ్యయం?
    ఎ) రూ. 70 కోట్లు బి) రూ. 100 కోట్లు
    సి) రూ. 4 కోట్లు డి) రూ. 90 కోట్లు
13. అంతర్జాతీయ చర్మ పరిశ్రమల పార్క్‌ను ఏ జిల్లాలో నెలకొల్పనున్నారు?
    ఎ) నెల్లూరు బి) గుంటూరు
    సి) కడప డి) కర్నూలు
14. బొగ్గు గనులు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతం?
    ఎ) నెల్లూరు బి) కొత్తగూడెం
    సి) అదిలాబాద్ డి) కృష్ణా జిల్లా

జవాబులు	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	A	A	C	B	C	D	B	A	A	B	A	B	A	C

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చిన్న తరహా పరిశ్రమలు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చిన్నతరహా పరిశ్రమలు-బలాలు, బలహీనతలు

చిన్నతరహా పరిశ్రమల రంగం రాష్ట్ర ఆర్థిక, సాంఘికాభివృద్ధిలో గత ఐదు దశాబ్దాలుగా ముఖ్యపాత్ర వహిస్తోంది. ఆర్థిక వ్యవస్థ నిరంతర అభివృద్ధి, తక్కువ పెట్టుబడితో త్వరితగతిన ఉత్పత్తులు సాధించడం, ఎక్కువ ఉద్యోగిత సాధించడానికి చిన్న, సూక్ష్మ, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు ఎంతో దోహదం చేస్తున్నాయి. సూక్ష్మ, చిన్నతరహా, మధ్య తరహా పరిశ్రమలకు మైక్రో, స్మాల్, మీడియం ఎంటర్‌ప్రైజెస్ చట్టం, 2006 (MSMED Act) ద్వారా పెట్టుబడుల పరిమితులు పెంచారు. ఉత్పత్తి రంగంలో యంత్రాలపై పెట్టుబడి కనిష్టంగా 25 లక్షల నుంచి గరిష్టంగా 5 కోట్ల రూపాయలకు మించకుండా, సేవారంగంలో పరికరాలపై పెట్టుబడి కనిష్టంగా 10 లక్షల నుంచి గరిష్టంగా 2 కోట్ల రూపాయలకు మించకుండా ఉంటే దాన్ని చిన్నతరహా పరిశ్రమ అంటారు.

రూ. 5 లక్షల కంటే తక్కువ స్థిర మూలధనం ఉన్న చిన్నతరహా యూనిట్లు 95.3 శాతం ఉండగా, మొత్తం ఉద్యోగితలో 87.3 శాతం వీటి ద్వారానే జరుగుతోంది. ఇటీవల చిన్నతరహా పరిశ్రమల పెట్టుబడుల పరిమితులు పెంచడం వల్ల కొన్ని పెద్ద పరిశ్రమలు కూడా చిన్న తరహా కేటగిరిలోకి చేరాయి.

చిన్నతరహా పరిశ్రమల యూనిట్ల సంఖ్యలో మనరాష్ట్రం దేశంలో మూడో స్థానంలో ఉంది. మొదటి రెండు స్థానాల్లో ఉత్తరప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర ఉన్నాయి. భారతదేశ ఎగుమతుల్లో చిన్నతరహా పరిశ్రమల వాటా 45 నుంచి 50 శాతం ఉండగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎగుమతుల్లో ఈ పరిశ్రమల ఉత్పత్తుల వాటా 35-40 శాతాల మధ్య ఉంది. 2007-08లో రాష్ట్రం నుంచి అయిన ఎగుమతుల్లో రూ. 26,122 కోట్లతో సాఫ్ట్‌వేర్ ఉత్పత్తులు మొదటి స్థానంలో; మందులు, రసాయనాలు రూ.10,787 కోట్లతో రెండో స్థానంలో; మూడో స్థానంలో ఇంజినీరింగ్ వస్తువులు రూ. 7181 కోట్లు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు రూ. 7148 కోట్లు ఉన్నాయి.

2007-08 సెప్టెంబర్ వరకు రాష్ట్రంలో 1.45 లక్షల రిజిస్టర్డ్ చిన్న తరహా పరిశ్రమల యూనిట్లు ఉండగా వీటి ద్వారా 13.36 లక్షల మంది ఉపాధి పొందుతున్నారు. 1976-77 నుంచి 1986-87 వరకు మొత్తం స్థాపించిన చిన్నతరహా యూనిట్ల సంఖ్య 58,422. పెట్టుబడి రూ. 618.98 కోట్లు. వీటి ద్వారా 5.20 లక్షల మందికి ఉపాధి లభించింది. 1987-1997 మధ్యలో స్థాపించిన యూనిట్ల సంఖ్య 64,384కు పెరిగి పెట్టుబడి రూ.1327 కోట్లకు చేరింది. 5.23 లక్షల మందికి ఉపాధి దొరికింది. 1996-2006 సంవత్సరాల మధ్య యూనిట్ల సంఖ్య 24416 మాత్రమే అయినా పెట్టుబడులు రూ. 3811 కోట్లకు పెరిగి 3.15 లక్షల మందికి ఉద్యోగిత ఏర్పడింది. మార్చి 2009 నాటికి రాష్ట్రంలో 4703 మైక్రో, చిన్నతరహా, మధ్యతరహా యూనిట్లు రూ. 2605 కోట్ల పెట్టుబడితో 92,229 మందికి ఉద్యోగిత కల్పించాయి.

రాష్ట్రంలో రిజిస్టర్ చేసిన, చేయని యూనిట్లను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే మొత్తం యూనిట్ల సంఖ్య మూడున్నర లక్షలు కాగా, వీటిలో 22 లక్షల మందికి ఉపాధి లభిస్తున్నట్లు అంచనా. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయ రంగం మినహాయిస్తే ఎక్కువ సంఖ్యలో ప్రజలకు ఉపాధి సమకూర్చేవి చిన్నతరహా పరిశ్రమలే. మన రాష్ట్రంలో చిన్నతరహా పరిశ్రమలు ఎక్కువగా (48%) తెలంగాణాలోనే కేంద్రీకృతం కాగా, తర్వాత స్థానాల్లో కోస్తా (40%), రాయలసీమ (12.5%) ఉన్నాయి. సంఖ్యాపరంగా పెట్టుబడులు, ఉపాధి కల్పనలో హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లాలు రాష్ట్రంలో ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాయి.

చిన్నతరహా పరిశ్రమలు ఉన్న రంగాలు:

ఫుడ్ ప్రొడక్ట్స్, బేవరేజస్, పొగాకు ఉత్పత్తులు, కాటన్ ఫ్యాబ్రిక్స్, ఉన్ని, సిల్కు వస్త్రాలు, జ్యూట్, కలప, కలప వస్తువులు, లెదర్, లెదర్ వస్తువులు, కెమికల్స్, మెటల్స్, మెషినరీ సామగ్రి మొదలైన అనేక ఇతర వస్తువులు ఉన్నాయి. చిన్నతరహా పరిశ్రమలు అత్యధికంగా (23%) ఆగ్రో, ఆహార ప్రక్రియ (food processing) రంగంలో ఉన్నాయి.

ప్రధానమంత్రి రోజ్‌గార్ యోజన (PMRY) స్కీం:

గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఉపాధి అవకాశాలు పెంచడం, సాంప్రదాయ గ్రామీణ చేతివృత్తుల వారిని సమీకరించి వారికి ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలు అందించి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోనే వారి ఉత్పత్తులను కొనసాగించేలా చూసి పట్టణ వలసలను నివారించడం పీఎంఆర్‌వై ప్రధాన ధ్యేయం. 1993 నుంచి ప్రారంభమైన PMRY పథకం 2.74 లక్షల సూక్ష్మ, చిన్నతరహా యూనిట్లు స్థాపించడానికి రూ. 1,54,558 లక్షల రూపాయల ఆర్థిక సహాయంతో 5.17 లక్షల యువతకు ఉపాధి కల్పించడానికి దోహదం చేసింది. మే 2008 వరకు కొనసాగిన ఈ పథకం ప్రధానమంత్రి ఉపాధి కల్పనా పథకం (PMEGP)గా రూపాంతరం చెందింది. పీఎంఈజీపీ పథకం ప్రస్తుతం కేంద్ర ప్రభుత్వ మైక్రో, స్మాల్, మీడియం ఎంటర్‌ప్రైజెస్ మంత్రిత్వశాఖ ఆధ్వర్యంలోని ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల చట్టం 1956 ద్వారా అమలవుతోంది. ఈ స్కీం కింద స్థాపించే యూనిట్లలో 15% ఎస్సీ, 7.5% ఎస్టీ, 27% ఓబీసీ, 5% మైనారిటీ, 30% మహిళా పారిశ్రామికవేత్తలకు కేటాయిస్తారు.

పీఎంఈజీపీ నిబంధనలు:

- 18 సంవత్సరాలకు పైబడినవాళ్లే అర్హులు.
- సర్వీసు యూనిట్లయితే రూ. 5 లక్షల వరకు లేదా రూ.10 లక్షలకు పైగా ఉత్పత్తి యూనిట్ల స్థాపనకు లబ్ధిదారులు కనీసం ఎనిమిదో తరగతిలో ఉత్తీర్ణులు కావాలి.

- ప్రాజెక్టు/యూనిట్ మొత్తం పెట్టుబడి ఖర్చు రూ. 25 లక్షలు (ఉత్పత్తి యూనిట్ అయితే), రూ. 10 లక్షలు (సర్వీసు యూనిట్ అయితే) పరిమితికి మించరాదు.
- ఇతర పథకాల్లో లబ్ధి పొందని స్వయం సహాయక గ్రూప్ (SHGs)లు కూడా అర్హులే.
- యూనిట్ విలువ రూ. 5 లక్షలకు మించకుండా ఉంటే లబ్దిదారుడు ఎటువంటి హామీ చూపనక్కరలేదు.
- సాధారణ వడ్డీరేట్లు వర్తిస్తాయి.

చిన్నతరహా యూనిట్ల పునరుద్ధరణ:

ఖాయిలా పడ్డ చిన్నతరహా యూనిట్ల పునరుద్ధరణ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏపీ చిన్నతరహా పరిశ్రమల పునరుద్ధరణ పథకం (APSSIRS) 2006లో ప్రవేశపెట్టింది. దీని కోసం ఏపీ స్మాల్ స్కేల్ సిక్ ఇండస్ట్రీస్ రివైవల్, రిహాబిలిటేషన్ నిధి ఏర్పాటు చేసింది. ఖాయిలా పడ్డ చిన్న పరిశ్రమల యూనిట్లకు 6 శాతం వడ్డీతో సబ్సిడీ 3 సంవత్సరాల వరకు ఇస్తారు. అదేవిధంగా కొనుగోళ్ల పన్ను (Purchase Tax), అమ్మకాల మీద పన్ను (Sales Tax) 3 సంవత్సరాల వరకు రద్దు చేస్తారు. జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాల ద్వారా ఔత్సాహిక పారిశ్రామిక వేత్తలకు చేయూత, APIDC, పారిశ్రామిక అవస్థాపనాభివృద్ధి నిధి ద్వారా ప్రత్యేక సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నారు.

బలాలు-బలహీనతలు:

భారీ పరిశ్రమల నుంచి గట్టి పోటీ ఎదుర్కొని, నేటికీ చిన్నతరహా పరిశ్రమలు తమ ఉనికిని కాపాడుకుంటూ వస్తున్నాయి. ఈ పరిశ్రమలు తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ ఉద్యోగిత కల్పిస్తున్నాయి. ప్రాంతాల మధ్య సమతౌల్య అభివృద్ధి సాధించడం, ఎగుమతులు అధికం చేయడం, భారీ పరిశ్రమలకు కావాల్సిన పరికరాలు, ముడి సరకులు అందించడంలో చిన్నతరహా పరిశ్రమలదే అందవేసిన చేయి. అయితే 2005 గణాంకం ప్రకారం అనేక చిన్నతరహా పరిశ్రమలు (27 శాతం) మన రాష్ట్రంలో ఖాయిలా పడ్డాయి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరిక మేరకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కాలేజీ ఆఫ్ ఇండియా నిర్వహించిన సర్వే ప్రకారం... మౌలిక సదుపాయాల లేమి, పాత యంత్రాల వాడకం, అధిక పన్నులు, భారీ, కఠినమైన కార్మిక చట్టాలు, వర్కింగ్ క్యాపిటల్ సమస్య, అధిక వడ్డీకి రుణాలు, కార్మిక-యాజమాన్య సంబంధాల వివాదాలు మొదలైనవి ఈ పరిశ్రమలు చతికిలపడటానికి కారణాలుగా తెలుస్తోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 2004 లో నిర్వహించిన సర్వే ప్రకారం.. ఆర్థిక కారణాలు (35 శాతం), యాజమాన్య-కార్మికుల వివాదాలు (14 శాతం), మార్కెటింగ్ సమస్యలు (12 శాతం) చిన్న పరిశ్రమలు మూతపడటానికి కారణాలుగా తెలుస్తోంది.

మోడల్ ప్రశ్నలు

1. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తుల్లో చిన్నతరహా కుటీర పరిశ్రమల నుంచి సమకూరుతున్న ఉత్పత్తుల శాతం?
   ఎ) 39.7 బి) 45 సి) 60 డి) 20
2. చిన్నతరహా పరిశ్రమలు ఎక్కువగా(44.3%) ఏ ప్రాంతాల్లో కేంద్రీకృతమై ఉన్నాయి?
   ఎ) అర్బన్ బి) గ్రామీణ
   సి) మెట్రోపాలిటన్ డి) ఎ, సి
3. మన రాష్ట్రంలో చిన్నతరహా పరిశ్రమల రంగం అధికంగా ఉత్పత్తులు సాధిస్తున్న పరిశ్రమల క్యాటగిరీ?
   ఎ) రైస్‌మిల్స్ బి) పౌల్ట్రీ
   సి) డెయిరీ డి) ఏదీ కాదు
4. చిన్నతరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కొన్ని వస్తువులు ఉత్పత్తిని రిజర్వేషన్ చేసే ప్రక్రియ మొట్టమొదట, రెండోసారి ఎప్పుడు చేశారు?
   ఎ) 1967, 1977 బి) 1957, 1980
   సి) 1967, 1969 డి) 1970, 1977
5. చిన్నతరహా పరిశ్రమల ద్వారా ఉపాధి అవకాశాలు పెంచాలని సూచించిన కమిటీ?
   ఎ) గాడ్గిల్ బి) కార్వే
   సి) కె.ఎల్.రావ్ డి) విఠల్‌రావ్
6. సంఖ్యాపరంగా చూస్తే చిన్న తరహా పరిశ్రమల విషయంలో మన రాష్ట్రం దేశంలో ఎన్నో స్థానంలో ఉంది?
   ఎ) 6 బి) 3 సి) 8 డి) 1
7. చిన్నతరహా పరిశ్రమల ఉత్పత్తుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ దేశంలో ఏ స్థానంలో ఉంది?
   ఎ) 6 బి) 7 సి) 3 డి) 2
8. రాష్ట్ర ఎగుమతుల్లో చిన్నతరహా పరిశ్రమల ఉత్పత్తుల వాటా ఎంత శాతం?
   ఎ) 50 బి) 35 నుంచి 40
   సి) 60 డి) 20
9. చిన్నతరహా పరిశ్రమల ద్వారా 2006 నాటికి ఉపాధి పొందుతున్న వారి సంఖ్య లక్షల్లో?
   ఎ) 13.36 బి) 10 సి) 20 డి) 15
10. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చిన్నతరహా పరిశ్రమలు ప్రాధాన్యక్రమంలో ఎక్కువగా ఏ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి?
    ఎ) తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమ
    బి) రాయలసీమ, కోస్తా, తెలంగాణ
    సి) కోస్తా, తెలంగాణ, రాయలసీమ
    డి) దక్షిణ తెలంగాణ, ఉత్తర కోస్తా, రాయలసీమ
11. చిన్నతరహా పరిశ్రమలు పెద్ద పరిశ్రమల పోటీని తట్టుకొని నేటికీ నిలదొక్కుకోవడానికి సరైన కారణం?
    ఎ) వ్యవస్థాపనలో సౌలభ్యం
    బి) తక్కువ మూలధనంతో ఎక్కువ ఉద్యోగిత కల్పించడం

సి) సరకుల రవాణాలో సౌలభ్యత

డి) పైవన్నీ

12. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పరిశ్రమలు ఖాయిలా పడడానికి కారణాలు అధ్యయనం చేసిన సంస్థ?

ఎ) అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కాలేజి బి) ఎన్.ఐ.ఆర్.డి

సి) నిసియత్ (NISIET) డి) ఏదీ కాదు

13. పీఎంఈజీపీ (PMEGP) పథకం ఉద్దేశ్యం?

ఎ) పి.ఎం.ఆర్.వై. పథకం లక్ష్యాలను నెరవేర్చడం

బి) యూనిట్లకు ఆర్థిక సహాయంలో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ప్రత్యేక రిజర్వేషన్

సి) గ్రామీణ వలసలను నివారించడం

డి) పైవన్నీ

సమాధానాలు

1	ఎ	2	బి	3	ఎ	4	ఎ	5	బి
6	బి	7	ఎ	8	బి	9	ఎ	10	ఎ
11	డి	12	ఎ	13	డి				

హార్టికల్చర్, టెక్స్‌టైల్స్, చక్కెర, విద్యుత్ పరిశ్రమలు...

హార్టికల్చర్ పరిశ్రమ

మనరాష్ట్రంలో ఉద్యానవన ఉత్పత్తులను పెంచేదిశగా 2004లో ప్రభుత్వం హార్టికల్చర్‌కు ప్రత్యేక పరిశ్రమ హోదాను కల్పించింది. కూరగాయలు, పండ్ల ఉత్పత్తులను పెంచి, ఎగుమతులను కూడా ప్రోత్సహించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. మిరపకాయలు, బొప్పాయి, నిమ్మకాయలు, అరటి, సపోటా, ఉల్లిపాయలు మామిడి, పసుపు, పామాయిల్ ఉత్పత్తుల్లో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో, టొమాటా ఉత్పత్తుల్లో రెండో స్థానంలో ఉంది. మామిడి గుజ్జును దుబాయ్, సింగపూర్, ఇంగ్లాండు, మలేషియా దేశాలకు ఎగుమతులు చేయడంలో మన రాష్ట్రం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పెదవేగిలో పామాయిల్ విత్తనాల అభివృద్ధి కోసం మొట్టమొదటి కేంద్రాన్ని నెలకొల్పారు.

టెక్స్‌టైల్ పరిశ్రమ

రాష్ట్రంలో పత్తిపంట ఉత్పత్తి విస్తారంగా పెరగడంతో అనేక వస్త్ర పరిశ్రమలు ఏర్పడ్డాయి. దేశంలో పత్తి ఉత్పత్తిలో రాష్ట్రానిది రెండో స్థానం. చిత్తూరు జిల్లాలో అధిక సంఖ్యలో కాటన్ మిల్స్ ఉన్నాయి. మనరాష్ట్రంలో 1915-18లో తూర్పు గోదావరి జిల్లా మందలపాక వద్ద మొదటి నూలు కర్మాగారాన్ని ప్రారంభించారు. మొట్టమొదటి అపెరల్ పార్క్‌ను విశాఖపట్నంలో ఏర్పాటుచేశారు (దేశం లో మొదటి అపెరల్ పార్క్‌ను తమిళనాడులోని తిరుపూర్‌లో స్థాపించారు). రాష్ట్రప్రభుత్వం 2005లో APIIC ద్వారా మూడు టెక్స్‌టైల్స్ పార్క్‌లను ప్రారంభించింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం 2007లో మైలవరం(కడప), మంగళగిరి (గుంటూరు), నగరి(చిత్తూరు), చీరాల(ప్రకాశం), రాజాం(శ్రీకాకుళం) వద్ద టెక్స్‌టైల్ పార్క్‌లను ఆరంభించాలని నిర్ణయించింది.

చక్కెర పరిశ్రమ

చెరకు ఉత్పత్తిలో భారతదేశం ప్రపంచంలోనే ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. దేశంలో మన రాష్ట్రం చెరకు ఉత్పత్తిలో ఐదో స్థానంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో ఉన్న 35 చక్కెర మిల్లులలో 23 కోస్తా ఆంధ్రాలో ఉన్నాయి. వీటికి సహకార రంగ పరిశ్రమలుగా గుర్తింపు ఉంది. రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటి భారీ చక్కెర కర్మాగారం నిజాంషుగర్స్ 1934-37లో నిజామాబాద్ జిల్లా బోధన్‌లో నిర్మించారు. మొట్టమొదటి చెరకు మిల్లుని విశాఖ జిల్లా ఏటికొప్పాక వద్ద ప్రారంభించారు. ఆంధ్రా షుగర్ ఫ్యాక్టరీని 1952లో పశ్చిమగోదావరి జిల్లా తణుకు వద్ద ఏర్పాటు చేశారు. రాష్ట్రంలో అతిపెద్ద చక్కెర కర్మాగారం కె.సి.పి.షుగర్ ఫ్యాక్టరీ (ఉయ్యూరు,కృష్ణా జిల్లా).

విద్యుత్ పరిశ్రమ

రాష్ట్రంలో పెరుగుతున్న పారిశ్రామిక అవసరాలకు అనుగుణంగా థర్మల్, జల, పవన, వ్యర్థ పదార్థాలు, గ్యాస్ మొదలైన మూలాల నుంచి విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. 1959లో ఏర్పాటు చేసిన రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డ్(APSEB)ను విద్యుత్ సంస్కరణల్లో భాగంగా 1999లో ఏపీ ట్రాన్స్‌కో, ఏపీ జెన్‌కో, సెంట్రల్ పవర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ లిమిటెడ్‌గా విభజించారు. డిస్కిమ్స్ విద్యుచ్ఛక్తి చట్టం-2003 ప్రకారం జూన్ 9, 2005 నుంచి వాణిజ్య పనులు ప్రారంభమై, ఏపీ సెంట్రల్, ఏపీ ఈస్ట్, ఏపీ నార్త్, ఏపీ సౌత్ పవర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీ లిమిటెడ్‌లు ఏర్పడ్డాయి. విద్యుత్ సామర్థ్యంలో మహారాష్ట్ర, గుజరాత్‌ల తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ మూడోస్థానంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో విద్యుత్ వినియోగంలో మొదటి మూడు స్థానాల్లో వ్యవసాయం, గృహ అవసరాలు, పరిశ్రమల రంగాలు ఉన్నాయి.

కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలో 2600 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో రామగుండం థర్మల్ పవర్ కేంద్రం, 1000 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో సింహాద్రి సూపర్ థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసింది. రాష్ట్రంలో అతిపెద్ద విద్యుత్ కేంద్రం రామగుండం థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1000 మెగావాట్ల కంటే తక్కువ సామర్థ్యం ఉన్న రామగుండం(బి) థర్మల్ పవర్ స్టేషన్, కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్‌స్టేషన్, విజయవాడ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్, రాయలసీమ థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం, నెల్లూరు థర్మల్ పవర్ స్టేషన్, శ్రీ దామోదరం సంజీవయ్య థర్మల్ పవర్ స్టేషన్‌లను ఏర్పాటు చేసింది. ఇవికాక నెల్లూరు జిల్లా కృష్ణపట్నం వద్ద రిలయన్స్ ఎనర్జీ 4000 మెగావాట్ల సామర్థ్యం ఉన్న అల్ట్రా మెగా పవర్ ప్రాజెక్ట్‌ని నిర్మిస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2007 నాటికి రాష్ట్రంలో 23 పవన విద్యుత్ కేంద్రాలకు అనుమతులు మంజూరు చేసింది. సెల్‌కో ఇంటర్నేషనల్ సంస్థ వ్యర్థపదార్థాల ఆధారంగా రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి కర్మాగారం మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో 2006-07 సంవత్సరంలో ప్రారంభించారు. గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్ కేంద్రాలు ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాల్లో పనిచేస్తున్నాయి.

ఖనిజాధారిత పరిశ్రమలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ అనేక ఖనిజాలకు పుట్టినిల్లు. ఖనిజాలు అధికంగా లభించే రాష్ట్రాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ది రెండో స్థానం. గ్రానైట్, బారైట్స్, మైకా, సున్నపురాయి, బొగ్గు, బాక్సైట్ మొదలైన అనేక ఖనిజాలు రాష్ట్రంలో లభిస్తున్నాయి. వీటితోపాటు గ్యాస్ నిక్షేపాలు, సిలికా ఇసుక, యురేనియం, వజ్రాలు, ఇనుప ధాతువు మొదలైనవి కూడా లభిస్తున్నాయి. యురేనియం నిల్వలు కడప, కర్నూలు, మహబూబ్‌నగర్ నల్గొండలలో ఉన్నాయి. యురేనియం కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్

రెండో ప్లాంటును (మొదటిది జార్ఖండ్‌లో స్థాపించారు) కడప జిల్లాలో వేముల మండలం తుమ్మలపల్లి గ్రామం వద్ద నిర్మించాలని 2007 నవంబర్‌లో నిర్ణయించింది. మాంగనీసు నిక్షేపాలు ఎక్కువగా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, ప్రకాశం, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల్లో ఉన్నాయి. వీటిని విదేశాలకు కూడా ఎగుమతి చేస్తున్నారు. దీనిని బ్యాటరీ తయారీ, ఇనుము ఉక్కు పరిశ్రమ, పెస్టిసైడ్స్ తయారీలో ఉపయోగిస్తారు. మైకా ఉత్పత్తుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువుల్లో మైకాను ఇన్సులేటర్‌గా ఉపయోగిస్తారు. ఆస్‌బెస్టాస్ ఉత్పత్తుల్లో మనరాష్ట్రం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. సిరామిక్, గ్యాస్ ఉత్పత్తుల్లో ఉపయోగించే క్వార్ట్జ్ విజయనగరం, మహబూబ్‌నగర్, రంగారెడ్డి, నల్గొండ, అనంతపురం జిల్లాల్లో లభిస్తుంది.

సిమెంట్ పరిశ్రమ

దేశంలో ఛత్తీస్‌ఘడ్ తర్వాత సిమెంట్ ఉత్పత్తిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ద్వితీయ స్థానంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో 2007 ప్రారంభం నాటికి 14 భారీ సిమెంట్ కంపెనీలు, 29 చిన్నతరహా సిమెంట్ పరిశ్రమలున్నాయి.

సహజ వాయువు, ముడి పెట్రోలు

కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్‌లో రిలియన్స్ ఎనర్జీ ఇండస్ట్రీస్ దేశంలోనే అత్యధిక అంటే 9 (ట్రిలియన్ల క్యూబిక్ అడుగులు) సహజ వాయువు నిక్షేపాలను కనుగొన్నారు. వీటి పరిమాణం భారతదేశంలో మొత్తం సహజ వాయువుల ఉత్పత్తిలో 50 శాతం ఉంటుంది. మన రాష్ట్రంలో రవ్వ ప్రాంతం (తూర్పు గోదావరి జిల్లా) రెండు చమురు బావులున్నాయి. వీటినుంచి 'కేయిర్న్స్ ఎనర్జీ' అనే ప్రైవేటు సంస్థ ముడి చమురును ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1.ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విద్యుత్ అధికంగా కింది విద్యుత్ కేంద్రాల ద్వారా సమకూరుతుంది?

ఎ) థర్మల్ బి) హైడ్రో

సి) పవన విధానం డి) ఏదీ కాదు

2.దక్షిణ భారతదేశంలో బొగ్గుని ఉత్పత్తి చేస్తున్న ఏకైక రాష్ట్రం?

ఎ) ఆంధ్రప్రదేశ్ బి) మహారాష్ట్ర

సి) కేరళ డి) ఏవీ కావు

3.ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అత్యధికంగా విద్యుత్‌ను సరఫరా చేసే కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యుత్ కర్మాగారం?

ఎ) సింగూరు బి) సింహాద్రి

సి) ఎగువ సీలేరు డి) రామగుండం

4.ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పవన విద్యుత్ కేంద్రాలు స్థాపించిన ప్రాంతాలు?

ఎ) రామగిరి (అనంతపురం జిల్లా) బి) తిరుమల

సి) కొండవల్లి డి) అన్నీ

5.పవన విద్యుత్ కేంద్రాల ఏర్పాటుకు సహకరించిన దేశం?

ఎ) అమెరికా బి) రష్యా

సి) డెన్మార్క్ డి) నేపాల్

6.బలిమెల జలవిద్యుత్ కేంద్రం ఏ రాష్ట్ర సహకారంతో సంయుక్తంగా నిర్మిస్తున్నారు?

ఎ) మహారాష్ట్ర బి) కర్ణాటక

సి) ఒరిస్సా డి) ఏదీ కాదు

7.ఉద్యానవన ఉత్పత్తులకు ప్రత్యేక పరిశ్రమ హోదా ఎప్పుడు లభించింది?

ఎ) 2004 బి) 2007 సి) 2005 డి) 2003

8.టొమాటో ఉత్పత్తుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

ఎ) 4 బి) 5 సి) 2 డి) 1

9.ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మొట్టమొదటి అపెరల్ పార్క్‌ను ఎక్కడ ఏర్పాటు చేశారు?

ఎ) గుంటూరు బి) వైజాగ్

సి) నెల్లూరు డి) కాకినాడ

10.ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏ ప్రాంతంలో కాటన్ మిల్స్ ఎక్కువగా ఉన్నాయి?

ఎ) కోస్తా బి) రాయలసీమ

సి) దక్షిణ తెలంగాణ డి) బి, ఎ

11. పత్తి ఉత్పత్తిలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

ఎ) 2 బి) 1 సి) 3 డి) 4

12. కేంద్ర పొగాకు పరిశోధనా కార్యాలయం ఉన్న పట్టణం?

ఎ) వైజాగ్ బి) రాజమండ్రి

సి) గుంటూరు డి) నెల్లూరు

జవాబులు	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	A	A	B	D	C	C	A	C	B	B	A	B